

inzerati se sprejemajo in velja
tistopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat.
12 " " " " 2 " "
16 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Okopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Narodno prejemno opravništvo
(administracija) in ekspedicijska na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske
ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Kdo bo naš deželni glavar?

Odkar se je razvedelo, da je dobil vitez Kaltenegger slovo kot deželni glavar kranjski, začeli so dunajski liberalni listi ugibati, kdo sedaj postane njegov naslednik. Ko bi ti listi poznali naše razmere, bi pač ne pisali toliko bedarij, kakor jih v njihovih predal h navadno nshajamo. Tako n. pr. „N. fr. Presse“ od 10. t. m. piše, da je mesto deželnega glavarja sedaj izpraznjeno za kakega Slovenca po kopitu dr. Poklukarja, ki bode v zvezi z deželnim predsednikom Winklerjem deželo Kranjsko poslovenil. Ko bi kdo trdil, da se imajo dežele Gorenja Avstrija, Solnograška, Bavarska itd. ponemčiti, bi ga po vsej pravici zasmehovali, da ne vé, da so te dežele že nemške in je toraj nepotrebno jih ponemčevati. Ali se toraj ne bi po pravici tudi jarci na Krimu posmehovali nemški budalosti, ki čenča o poslovenenji dežele slovenske? Ti ljudje našo deželo komaj po imenu poznajo, in vendar hočejo o naših razmerah pisariti, soditi in prvo besedo imeti. Milujemo nemško občinstvo, ki take liste prebira in take neslasnosti verjame.

Nič bolja ni stara „Pressa“, ki 11. t. m. čenča, da vlada, kakor se govori med avtonomističnimi poslanci, še ne bode izbrala deželnega glavarja za Kranjsko, ker hoče prej počakati izida volitev za kupčijsko zbornico. Te volitve, pravi omenjeni list, bodo odločilne za sestavo deželnega zbora kranjskega. Ustavoverna večina znašala je dozdej samo 2 glasova, in ravno dva poslanca voli tudi kupčij

ska zbornica. Ako toraj zmagajo Slovenci, potem postane večna deželnega zbora slovenska, sicer pa bode vstavoverna. Dozdej bila je navada deželne glavarje jemati iz večine, in po mnenju imenovanih poslancev vlada tudi zdaj ne misli te dosedanje navade premeniti. Naši poslanci naše razmere predobro poznajo, da bi o njih tako čudno sodili, kakor jim stara „Pressa“ podtika. Oni ravno tako dobro vedó kakor mi, da pr. ču. oče volitve za kupčijsko in obrtnijsko zbornico za sedanjí deželni zbor nimajo prav nobenega pomena. Poslanca kupčijske zbornice sta izvoljena z drugimi vred na 6 let in ona bosta ostala poslanci, dokler bode trpel sedanjí deželni zbor, ako bi tudi 17. t. m. pri kupčijskih volitvah zmagali slovenski kandidati. Kolikor pa naše nemčurje poznamo, nad njimi še nismo zapazili take rahločutnosti, da bi se odpovedali deželnemu poslanstvu, ko bi v kupčijski zbornici tista stranka zgubila večino, ki ju je v deželni zbor poslala. Deželni zbor kranjski toraj ostane, kakoršen je bil dozdej, in nemčurji bodo imeli še zmerom 20, mi pa z mil. knezom in škofom vred samo 17 glasov, ako tudi 17. t. m. pri volitvah za kupčijsko zbornico zmagamo. Ako naši poslanci sodijo, da novi deželni glavar še ne bode imenovan, pride od tod, ker je osoda novega deželnega glavarja tesno sklenjena z osodo deželnega zbora samega. L. 1879 so narodni deželni poslanci vladi izročili pismo, v katerem so ji naznanili, da jim je nemogoče se še dalje vdeleževati sej tega deželnega zbora, pri čigar volitvah so se godile mnoge nepo-

stavnosti. Lani so vendar šli v zbor, ker vladi niso hoteli delati nobenih zaprek in situosti, a kdor je pazno opazoval delovanje našega zbora, moral se je prepričati, da je nemogoče v njem kaj koristnega za deželo našo doseči. Ne vemo, da bi bili naši poslanci premenili svoje mnenje, in da bi se hoteli še dalje vdeleževati tega zbora. Ako pa oni izostanejo, kaj potem? Vlada toraj nikakor ne more misliti na to, da bi izbrala novega deželnega glavarja, dokler še sama za trdno ne vé, kaj bode z našim deželnim zborom. Ako bi bil razpuščen, bi bilo imenovanje novega deželnega glavarja odveč, ako bi pa še dalje obstal, potem bode morala deželni glavarja vzeti iz večine njegove. To je po konstitucionalnih načelih edino pravo, pa je na Kranjskem obveljalo še le v zadnjem času, ko je vstavoverna stranka zadobila večino. Dokler so bili narodnjaki v večini, jemala je vlada deželnega glavarja zmerom iz nemško-liberalne manjšine, samo pod Hohenzwartom bil je za prav kratek čas dr. Razlag deželni glavar. Ako bi toraj tudi sedanja vlada ravnala tako, kakor prejšnje liberalne, ter deželnega glavarja zopet vzela iz manjšine, ki je pa sedaj po naključji narodna, bi ji nihče tega ne mogli očitati in zlasti naši liberalci ne, ki se nad tem ravnanjem prej nikdar niso spodtikali. Narodna stranka pa je odločno oporekala tem konstitucionalnim načelom ter zmirom povdarjala, da se mora deželni glavar izvoliti iz zborove večine. Tega načela se hoče tudi zdaj držati, in zato nikakor neče zahte-

Okrožnica o prvih slovanskih prosvetiteljih.

(Dalje.)

Jaz ponavljam, da je licemerstvo ali hinavstvo le misliti dandanes, da bi cerkev z drugim načinom vplivati hotela na države in narode, nego onim, s katerim je vplival Jezus, priporočujoč sveto vero in krepost krščansko, z onimi načeli, ktera jedino morejo vkrotiti pohlepnost in strasti človeške, oplemeniti društvo človeško in odvrtiti od propada, kamor se sicer mora zaleteti. Kakor nekdej, nosi tudi dandanes cerkev, boreča se za svobodo svojo, svobodo in prosveto narodov, učeča jih, da se more rešiti in vživati svoboda le tedaj, ako se varuje prostost cerkve in vesti in ako se vdomačijo in učvrste načela evangelska in prave kreposti krščanske v javnem in zasebnem življenju. Jaz pravim, da z vsako pravico spojena je tudi dolžnost in z največjo pravico toraj največja dolžnost t. j. dolžnost, braniti resnico vsikdar in povsod, posebno takrat, kadar se ves svet pokvari in zapriseže proti resnici. Prepričan sem, da mora biti hvaležen ves svet pri današnji zlobnosti in negotovosti, ki je zavladala v mišljenju in življenju narodov, da je Bog

povzdignil vsa: jedno bitje iz zemeljskega praha in mu zapovedal, da hrani in čuva resnico čisto in neoskrunjeno brez strahu in ozira pred ljudmi ter brani svobodo vesti in narodov. To je naloga papežem rimskim, ktero so poznali in umeli izvrševati ne le na sijajni stolici svoji, marveč tudi v temnicah mamerinskih, v pozemeljskih katakombah in na križi. Ko bi potihnil ta glas, čutil bi svet, da je izgubil nekaj bistvenega v нравnem življenju. Mrak bi bil to, ki oznanja temoto. Da o drugem ne govorim, omenim le, da svet ni videl prizora lepšega in krasnejšega, kakor ga je videl v Piju VII. Ves svet skoro ležal je pred nogami krutemu samosilniku; le eden je še stal, kterega bi bil ukrotil posebno rad. Ta mož bil je Pij VII, ki je tudi bil v pregnanstvu in čutil je tadañji svet, da je nosil sveti starček največji del svobode svetá v svoji duši, zato ga je tudi ves svet z velikim veseljem popeljal na staro stolico njegovo, od koder so ga prej s silo oddaljili. Priznal je to tudi Napoleon, bivajoč na samotnem otoku, ki je svetoval svojim naslednikom, naj se nikar ne zadirajo v stolico rimsko; ko bi bili svet ta nasledniki poslušali, ne bili bi sebe in narod svoj strmoglavili v grozovito propast. To je ona silna moč, ki je nekdej po Leonu Velikem

Atilo „bič božji“ odbila od Rima in Italije. A tudi danes ne vem krasnejšega prizora, kakor ga nam kaže Vatikan. No stolici Petrovi sedi starček izvanredne modrosti, dobrote in umerjenosti; sedi oropan časti in svobode svoje ter ve dobro, da v teh burnih časih ni daleč križ, na katerem vmrl je sv. Peter; vendar sveti starček ne prezre nobenega važnega vprašanja. Ako je treba razjarjene, upirajoče narode umiriti, poučiti, in napotiti na stezo sv. evangelijskega, ako treba stari mučenici Irski pokazati pot kreposti, poštenja, potrpljenja, ako treba potegniti se za potlačeno svobodo cerkve na Nemškem, v Belgiji in na Francoskem: tu čuje se glas njegov, glas resnice božje in prave modrosti, ki — hvala Bogu — vpliva z neko tajno močjo tudi ondi, kjer se njegovi sili upirajo.

Ah sveti Oče! hvala ti večna ker v svoji skrbi očetovski za ves svet nisi pozabil nas kerščanskih Slovanov! Vedi sveti oče; da je glasno odmevala v srcu Slovanov krasna okrožnica tvoja o Cirilu in Metodu. Dobro je, da pristranski in nepravični svet spozna, da od srca tvojega, v katerem se odziva ljubezen Jezusova, tudi Slovani niso izključeni. Seme besede tvoje porodilo bo prej ali slej po volji Očetovi zaželjene sadove; v to svrhu delati

vati deželnega glavarja iz svoje srede, dokler je v manjšini.

„Deutsche Ztg.“, ki je 10. t. m. pisala, da bode prihodnji deželni glavar kranjski skoraj gotovo vzet iz manjšine, in da se le ne vé, ali je izvoljenec dr. Bleiweis ali dr. Poklukar, naj bode toraj brez skrbi. Po načelih narodne stranke se ima deželni glavar jemati iz večine, in zato se bodo dr. Poklukar in tudi vsi drugi narodni poslanci toliko časa odločno branili prevzeti čast deželnega glavarja, dokler ima nemško-liberalna stranka v deželnem zboru večino.

Dokler bode sedanjí zbor obstal, jim je tudi vse eno, kdo iz sedanje večine postane Kaltenecker naslednik, ali Vesteneck, ali Dežman, ali Kecej iz Kamnika. Prej ali pozneje morajo pa vendar le biti nove volitve, in nemčurji ravno tako dobro vedó kakor mi, na kateri strani bode potem večna. In tedaj, ko po novih volitvah deželni zbor kranjski zadobi svojo pravo podobo, bode narodna stranka vnovič povdarjala konstitucionalno načelo, da se mora deželni glavar izbrati iz večine, in potem ji to častno mesto ne bode več odšlo, naj postane deželni glavar že dr. Bleiweis, ali dr. Poklukar, ali kateri koli poslanec narodne večine!

Bolgarski knez.

Aleksander Battenberg začelja se kazati v jako čudni luči. Izdal je oklic do Bolgarov, v katerem pravi, da je Bolgarija vsa brez veljave, da nima redu ne zaupanja, in da hoče svojo krono odložiti, ako deželni zbor ne bo pre naredil ustave in se ravnal po njegovi volji. Ob enem je odslovil prejšnje ministre, ter sestavil novo ministerstvo, kojemu je predsednik general Ernroth; tudi Čeh Jireček je med novimi ministri. Vse to nas je iznenadilo; osupnjena je cela Evropa in Slovanom sovražnim listom je dan nov povod, psovati Slovane, posebno Bolgare. Tako surovo, tako zaničljivo

hočemo tudi mi poleg tebe vse svoje dni, dokler se v večnosti ne združimo s sv. Cirilom in Metodom. Delati hočemo, pravim, tudi mi biskupi, ker nam je slediti vzgledu papeževemu, ker smo učitelji narodov v različnih njih potrebah.

Nima se toraj svet nčesar bati zase od formalno najnovejšega članka sv. vere; toda še manj opravičeno in skoro smešno je v tem obziru sklicavati se na posest papeževu, po kateri tako hrepeni. To vprašanje ni v nikakoršni zvezi z naukom, ki ga zajemamo iz življenja in delovanja sv. apostolov. Rečemo pa o njem le to-le: posest papeževa je ena najstarejših in najbolj postavnih posestev na tem svetu in da se je ni moglo dotakniti, ne da bi se v nevarnost postavil družabni red in vsako imetje; to posest podelila je previdnost božja v svobodo in čast stolice rimske ter da se rimska stolica ne more nikoli odreči tej pravici. Sploh pa ne mešajmo tega vprašanja z vprašanji, s katerimi ni v nobeni zvezi, marveč prepustimo ga previdnosti božji, kateri se mora vklanяти vse na svetu. Ne moremo pa misliti in tudi ne smemo, da bi hoteli papeži pridobiti svojo posest s prelivanjem krvi, ker oni so namestniki Jezusovi, ki je prišel na svet, da prelije svojo kri za rešenje sveta, da jo prelije do poslednje kaplje, da odkupi narode od večne smrti.

(Konec prih.)

še noben vladar ni govoril s svojim narodom, kakor ta nemški princ in pruski lajtenant z Bolgari! Radi verjamemo, da v Bolgariji ni vse tako, kakor bi moralo biti. Kdo bi se temu čudil, če pomisli, da so bili Bolgari 400 let pod turškim jarmom, da toraj, privajeni hlapčevstva, ne morejo imeti tistih lepih lastnost, kakor svobodni narodi. Lahko je tudi verjetno, da prosti narod nima pravega pojma o ustavnem življenju in da ga samovoljno obračajo tisti izobraženi Bolgari, ki so se v Rusiji ali Avstriji šolali. Mogoče je tudi, kar nemški listi pripovedujejo (pa je tudi lahko nalašč izmišljeno), da se med Bolgari prikazuje iz Rusije zatroseni nihilizem. Pa to vse, če bi prav res bilo, ne daje še knezu Battenbergu povoda dovolj, da bi smel s svojim podložnim narodom tako zaničljivo govoriti, kakor je on storil.

Nepotrebno je bilo od metropolita, da ga je šel prosit, naj še knez ostane; kaj ima Bolgarija pričakovati od vladarja, ki jo tako malo ljubi? Bolje bo, da gre in nikolj več nazaj ne pride! Nemški princ in pruski lajtenant je moral vendar že prej vedeti, da bo treba mnogo potrpežljivosti, mnogega truda in prizadevenja, prej da se iz hlapčevskega naroda naredi svoboden, civiliziran narod. Videti pa je, da je mladi princ bolj ljubil kneževsko krono, nego pa narod, ki mu je bil izročen; vsak stan ima pa svoje težave in svoje dobrote; če je hotel imeti čast in oblast vladarsko, moral je na rame vzeti tudi dolžnosti in britkosti vladarske. Več na listov postopanje Aleksandrovo tako sodi, da on hoče, odkar je mrtev car osvoboditelj, znebiti se upliva ruskega, da odslej posluša svete Bismarkove, da hoče uničiti bolgarsko ustavo, ter bolgarsko deželo absolutno vladati po migljeh Bismarkovih. Iz Bolgarije hočejo narediti orodje nemške politike, knez Battenberg sam bojda pravi, da hoče na više službe postaviti tujce, namreč Nemce, češ, da z domačimi ni moč shajati; nemško-bolgarski vladar hoče morda iztrebiti upliv ruski in Bolgarijo postaviti pod pokroviteljstvo Nemčije; iz sužnjev turških naj bi postali sužnji nemški. Zato hoče skrbiti ali celo uničiti bolgarsko ustavo, kakor so mu svetovali menda v Berlinu, in sicer grozi, da bo prestol zapustil, ako se njegova volja ne zgodi. In kaj bi se zgodilo, če on res prestol zapusti? Ako bi ta korak ne imel nobenih nasledkov, potem bi se zamogel to še srečen dogodek imenovati; pa v Berlinu bodo že za to skrbeli, da se stvar ne bo tako gladko poravnala. Bismarku je dan povod, vtikati se v orientalne zadeve, in nihče zdaj še ne more vedeti, kako velikanske nasledke bi znalo to imeti.

Bismark si misli: Francozi imajo opraviti v Afriki; ruski car Aleksander je mrtev, Rusija je po nihilistih vsa zmedena in prestrašena, nezmožna za zunajno delovanje; — zdaj je pravi čas, da Nemčija poseže v orientalne zadeve; in da zamore to storiti, mora bolgarski knez odstopiti, potem se vzdigne nov prepír, kaj se ima z Bolgarijo zgoditi, zasede naj jo Avstrija ali pa pruski princ, ki sedi na rumunskem prestolu, — no, kdo vé, kaj Bismark namerava!

Slovanom sovražni časniki so precej po tej izjavi svojo barvo pokazali: grdo psujejo in zaničujejo Bolgare, ter pšejo že celo, naj bi se Bolgarija Turkom nazaj dala!

Tako daleč pač še nismo. Upati hočemo, da se bodo naši nsprijatelji v svojih računih nekoliko zmotili. Oai se varajo nad Rusijo, ako mislijo, da je ona po nihilistih tako raz-

jedena, da se na zunaj ne more geniti, varajo se, ako mislijo, da bo Rusija dopustila, da se Bolgari s toliko mero drage krvi odkupljeni, vnovič potlačijo v kak jarem, bodisi nemšk, turšk, rumunsk ali madjarsk; varajo se nad Bolgari samimi, ako jim pripisujejo toliko podlosti, da se bodo dragovoljno uklonili pod kateri si boji jarem; varajo se nad vsemi Slovaní, ako mislijo, da bodo ti mirno gledali, kako si drugi prilastijo sadove slovanskih zmag nad Turčinom!

Predaleč smo od Bolgarije, da bi zamogli tamošnje razmere dobro poznati, zato tudi ne moremo vedeti, kako se bo ta stvar razvila; toliko pa vemo, da Bolgarija ne pride nikdar več pod Turčijo, vemo pa tudi, da ne pride nikoli pod nemško ali katero drugo tujo oblast, za to nam je porok ob Balkanu prelita ruska kri! Naj knez Battenberg še tako zaničljivo govori v svojem narodu in svoji deželi, to bo na sramoto le njemu, ne pa Bolgarom. Če se mu toliko gnjusi do Bolgarov, naj gre nazaj kot lajtenant v prusko gardo, kdo se bo jokal za njim! Bolgari pa se bodo vedno še spominjali, da so imeli nekda koeza, ki jih je pred celim svetom sramotil, pa s tem le samega sebe osramotil. Pameten in resen mož na njegovem mestu bi molčal in — šel s tem ali onim izgovorom, ne pa dežele, sebe v skrb izročene, na sramotni oder postavljali! Slab mož, ki svojo ženo opravlja, slab tič, ki svoje govejdo onesnaži, slab tak vladar, ki o svojih podložnih tako slabo sodi!

Car osvoboditelj je sicer mrtev, pa živ je še celi slovanski rod, in ta ne bo dopustil, da bi se zgodilo z Bolgari, kar jim njih nemški sovražniki privoščejo. Ko bi ne bilo besnih nihilistov, ki svojo domovino preganjajo, ruski narod, ruski car bi Battenbergu in tistim, ki za njim stoje, že pokazal, kaj se pravi, z osodo slovanskih narodov igrati si!

Sicer pa Rusija še živi in ima še zmirom toliko moči, da tudi Bismarku lahko zaupije naproti: „Stoj! smo mi tudi še tukaj!“

Politični pregled.

V Ljubljani 13. aprila.

Avstrijske dežele.

Državni zbor je obravnaval neko pritožbo dolnje-avstrijske trgovinske zbornice, katerej ni všeč, da hoče ogerska država od vsacega blaga, ki gre na Ogersko, colnino pobirati. „Zavoljo statistike“ je ogerska vlada ukazala, da mora biti vsak kos blaga, ki na Ogersko gre, spremljan o lističa, kojega kolek velja 2 kr. To se pa smatra kot nekaka colnina, in ker po postavi Ogri nemajo pravice, colnino pobirati od avstrijskega blaga, protestirajo dunajski trgovci proti tej naredbi ogerske vlade. Desnica pa se neče Madjarom zameriti, zato je Rieger rekel, da neče zavolj dveh krajcarjev z Ogersko prepira začeti, in prošnja naj se odstopi vladi, naj ona skrbi, da se avstrijskim trgovcem krivica godila ne bo. Ta predlog bil je tudi sprejet.

Moravski Čeh dr. Kusy je potem tožil, kako se na Moravskem še vedno zatirajo Slovaní, pa podpirajo judje, ki vpijejo, da so zastopniki nemštva. Prosil je vlado, naj vendar tudi za Slovane skrbeti začne, ker dosedajne šole na Moravskem služijo samo uradniškim sinovom in judom. Predlagal je česke gimnazije v Kromeržu in Hradišči. Ko je govoril Sturm proti, in Jireček za to, bila je resolucija sprejeta.

Vnanje države.

Cela južna Rusija je razburjena. Zdaj tu, pa zdaj tam padajo ljudje po judih ter jim vse razbijajo. Ruska vlada ima dosti opraviti, ter pošilja na vse strani vojake, da bi ljudi pomirili. Mnogo judov je bilo tepenih in ranjenih po razkačenem ljudstvu; vojaki so pa tudi že več kristjanov pobili, ko so ljudstvo z orožjem mirili. Posebno hudi nemiri so bili v Kievu. Mnogi judi beže iz Rusije, najbrž se bodo k nam v Avstrijo priklatali, saj tukaj je njih obljudljena dežela, na Dunaji in na Moravskem oni gospodujejo, v Galiciji jih že tako vse mrgoli, kjer uboge poljske in rusinske kmete do kože slačijo. Tudi na Ogerskem imajo vso kupčijo, velik del obrtnije, vse krčme itd. v svojih rokah. Če še ruski judje k nam pridejo, kam se bomo mi umaknili? Brez uzroka jih Rusi gotovo ne preganjajo; maloruskega kmeta so pač že na beraško palico spravili, da mu ni več živeti, od todi razljutenost na jude.

V Makedoniji se je pričel zopet ustanek. Turki in kristjani so se že enkrat vdarili in so bili Turki tepeni.

Grki so poslali nekaj vojske na mejo, da zasedejo tisti okraje, ki jih ima Turčija odstopiti. Turki pa tudi zbirajo vojake na meji.

Izvirni dopisi.

Iz Maribora, 11. maja. Habsburška rodovina pač slobodno s ponosom gleda na vdanost in ljubezen svojih pedložnih, kajti pri vsaki ugodni priliki se očitno kaže, kako zelo vsi narodi ljubijo svojega vladarja in kako vse avstrijsko ljudstvo čuti veselje in žalost s svojo vladarsko rodovino. To se je spet lepo pokazalo 10. maja, ko se je na Dunaji obhajala poroka nadepolnega carjeviča Rudolfa z Belgijsko princesinjo Štefanijo. Ta za cesarsko rodovino veseli dogodek je po vseh deželah, med vsemi narodi in po vseh krajih obširne Avstrije vzbudil navdušeno veselje, ki se je kazalo v različnih veseljih in svečanostih. Gotovo bode tudi „Slov.“ dobil od vseh strani poročila o enakih svečanostih, zato naj sledi le kratko poročilo, kako se je ta dan obhajal v našem mestu. Vsled sklepa mestnega odbora od 25. aprila je šla posebna deputacija v Gradec, da c. k. namestniku v imenu Mariborskega mesta čestitke izjavi s prošnjo, naj jih naznani Njih Veličanstvu in svetlemu cesarjeviču Rudolfu in njegovi nevesti Štefaniji. Na predvečer je bilo mesto krasno razsvitljeno in z banderami okinčano in na bližnjih hribih so se velikanski kresi žarili. Deževno vreme je sicer grozilo to veselje skvariti, vendar po 8. uri je dež nehal in tako je lahko brezštevilna množica ljudstva spremljala godbo po razsvitljenih ulicah.

Zjutraj 10. maja je strelba in godba vzbudila mestjane iz spanja. Vse mesto je bilo praznično okinčano. Ob 9. uri je bila v stolni cerkvi slovesna božja služba, sicer pa so tudi vse šole imele posebno božjo službo po različnih cerkvah. Potem so bili mestni siromaki obdarovani in vojakom so mestjani razdelili vina in piva. Čeravno tudi ta dan ni bilo posebno prijazno vreme, videlo se je vendar povsod po ulicah navdušeno veselje.

Popoldne je po ulicah hrum ljudi nehal, zato pa so se začele veselice po raznih družtvih in zavodih. Ob 5. je bila lepa veselica v dijaškem semenišču, zvečer v kazini in v nekterih gostilnicah. Slov. Čitalnica pa je bila že v nedeljo zvečer priredila besedo in veselico, ki se je izvrstno obnesla bila.

Tako je tedaj Mariborsko mesto res dostojno izjavilo svoje patriotično mišljenje ter pokazalo pravo avstrijsko domoljubje. To s toliko večjem veseljem naznanjamo, ker so o svojem času, ko je bil cesarjevič Rudolf v Mariboru, nekateri tujci, ki so pa še srečno pete odaesli, demonstrativno svoja stanovanja kinčali s pruskimi banderami. Tega zdaj ni bilo videti. Omeniti še mi je, da sta oba Mariborska nemška lista izišla v praznični obliki in s podobami svetlih zaročencev Rudolfa in Štefanije.

Velika Nedelja, 10. maja. Ljubezen slovenskega naroda do naše slavne cesarske hiše se kaže povsod in ob vsaki priliki, tako tudi zdaj o poroki našega blagega cesarjeviča z malo princesinjo Štefanijo. Med drugimi kraji tudi Velika Nedelja ni zaostala. — Večidel vse hiše so bile včeraj na večer razsvitljene; posebno pak tukašnji grad nemških vitezov razsvitljen z bengaličnim ognjem je bil impozanten za gledati.

Razobesilo se je nad 30 zastav, med njimi tudi 2 papeževi. — Med pokanjem možnarjev je zbrano ljudstvo pri kresih, katerih je bilo tukaj 12 ali 13 — večkrat navdušeno zavpilo: Živio! Rudolf in Štefanija! Živele!!!

Danes je bila slovesna maša, pri kateri se je Rudolfova himna od Nedveda pod vodstvom našega vrlega učitelja Eberla hvalevredno pela; po maši so šolarji sami posadili pri šoli dve drevesi, sicer eno lipo in en hrast v spomin.

Danes večer je tudi razsvitljava, kresi in pokanje možnarjev.

Čepovan, dne 11. maja 1881. Poroko cesarjeviča smo tudi v naši dolini jako svečano obhajali. In sicer na predvečer z velikanskimi kresovi, dan poroke pa 1. s slovesno sv. mašo, 2. z šolsko veselico, 3. s slavnostnim zborovanjem v „katolško-politiški čitalnici“ in 4. z ljudsko veselico pri kateri so čitalnični pevci, orkester, deklamatorji in govorniki slavili visoka ženina, v poslušalcih pa budili in unemali ljubezen in vdanost do cesarske hiše.

Iz Jalape v Meksiki (Konec.) Tudi pri nas v Meksiki se sveta vera zaničuje, kakor se je v Boliviji in na Peruvanskem, zato se bojim, da bo tudi čez nas prišla kazen Božja. Naši liberalci bodo tako našo deželo izdali severnim državam. Ko so unionisti (iz zedinjenih držav) prišli leta 1846 nad nas z vojsko, ustavljalo se jim je bolj prosto ljudstvo, nego vojaki naši. Unionisti so bili nekoliko kilometrov od našega glavnega mesta; liberalci so se pa v tem važnem trenutku vzdigovali v Meksiki zoper svojo vlado; prostozidarji škotski in jorški so se po ulicah streljali, namesto da bi se državnemu sovražniku ustavljali. Tako je bilo kmalo vse zgubljeno in unionisti so nam odtrgali polovico države, namreč dežele Tehas, Novo Meksiko in Kalifornijo. Zdaj so pa liberalci s svojo lažnjavo vlado tako daleč pripravili, da nihče več ne mara za samostojnost meksikanske države, liberalci, konservativci in tujci, vsi so enih misli, da je najbolje, ako se zedinjenim državam severo-amerikanskim pridružimo. Liberalci so obljubili prostost, pa so dali trinoštvo, obljubili napredek, pa dali le visoke davke (tout come chez nous! — op. vredn.), kratili so vse pravice, žalili ravnopravnost pred sodnijo, svobodo so dali le prekucuhom v gosposki suknji, prosto ljudstvo pa so siloma k vojakom tlačili. S temi in enakimi lažmi so narod tako daleč do obupa prignali, da sedajnim mogočnikom nihče več ne verjame, da je zginilo zaupanje v boljšo bodočnost meksikanske države, in da pričakuje rešitve

od severo-amerikanskih držav. Ubogi reveži, kako se motijo! Oni pač ne poznajo Angležev! Kdor je tam bil, bo drugači govoril. Tam imajo na tisoče divjih, črnih zamorcev, pravih pošasti v vseh grdobjah in človeških strasteh. Teh se želé znebiti, naščuvali jih bodo na naše rudeče Indijance, da se bodo med sabo poklali, saj že zdaj pravijo Angleži, da hočejo tako napeljati, da bo rujavi divjak črnega zadušil; za vničenje naših prvobitnih Indijancev in španskih naseljencev v Meksiki bodo Anglosaksi potem že sami skrbeli. Meksikanski narod (v svojem jedru indijanske krvi) pričakuje od Anglosakov rešitve, pa bo našel smrt; kajti germanski narodi ne trpé nikogar zraven sebe, to so skusili prvič Indijanci v severnih državah (ki so do malega že vničeni, med tem ko pri nas v Meksiki brez zatiranja živé in se množé), to so skusili pozneje tudi latinsko-meksikanski naseljenci v Tehas in Kaliforniji, še bolj pa ubogi divjaki v Avstraliji. Slovani in Latinci pusté premagane narode živeti, Germani pa ne, oni jih vničijo, jim vzamejo vero, šege, jezik, poslednjič še življenje in premoženje. V to zrkalo se pogledjte vi mladoslovenci! Kar sta pruski kralj Friedrich II. in Voltaire vkup skuhala, to se je pozneje po Hegelnu in Proudhonu predelalo in preneslo v socializem, nihilizem in nemški liberalizem. Te za Slovane pogubne in morda prav v pogubo Slovanov skovane nauke brezverstva pozdravljate vi kot zarijo svobode in rešitve. Ali vam ni zadosti žalostni izgled umorjenega cara Aleksandra II., ki je na ruskih visokih šolah upeljati pustil Hegelno umoslovje, ter zavrgel Tomaža akvinskoga filozofa, ter moral za to zmoto svoje življenje pustiti, ker je mladim Rusom s strupenim naukom in nemškimi profesorji glave zmešal! Tudi k nam so se priklatali francozki komunisti, ter hoteli našim ljudem s svojo neumno prekucijo glave zmešati, pa naši verni Indijani jih niso hoteli poslušati, in potem so se tisti komunisti v konservativce prestrojili in zdaj mirno delajo. Storite tudi vi Slovenci tako; če vam pride kdo iz Nemčije svobodo oznanjevat, pošijite ga ostriženega v Nemčijo nazaj; ne pustite, da bi se vaše hčere v blago in vaši sinovi v zveri spremenili, kakor ti agenti hudobnega duha nameravajo! Ostanite zvesti cerkvi katoliški, ker samo v tej je žena enakopravna možu. Pri protestantih je žena blago, kakor pri Turkih, le s tem razločkom, da Turek svojo ženo kupi in jo, če se mu zdi, lahko spet proda, protestant pa se od žene plačati pusti, da jo vzame, pozneje jo pa z otroci obloženo zapodi in drugo vzame; je toraj še slabši ko Turek. Takih izgledov sem v severni Ameriki pri protestantih zadosti videl, zatoraj lahko izkušnje govorim. Ravno to nameravajo liberalni katolški Nemci, ki vedno o civilnem zakonu bledejo in sanjajo. Drage Slovenke, varujte se takih, ki vam vedno goveré le o Voltairu, Rousseau-u, Kantu, Fichte-ju, Hegelnu itd., pa nič ne vedó o vašem rojaku sv. Jeronimu, o sv. Avguštinu, o Tomažu Kempčanu, o Nikolaju o Cesarju Cantu, o Wisemanu, o Aleksandru de la Fuente itd. Nauk brezvercev pelje v obup in sramoto.

Poslavljam se za danes od vas, dragi Slovenci, pozdravljam vse prijatelje, znance in součence, posebno tiste, ki so zvesti starim slovenskim šegam, ter se hrabro ustavljajo tujščini, posebno nemški brezverski omiki, branivši našo sveto vero, ki edina človeka povsod srečnega in zadovoljnega stori.

Vaš zvesto udani

M. J. Danič.

Dostavek vredništva. Nekatere bolj ojstre izraze nasproti našim „mladoslovcem“ smo izbrisali, da se ogenj sovražstva ne vname. Nekoliko resnic pa smo našim mladoslovcem privoščili; kajti akoravno „Slov. Narod“ o verskih rečeh nekaj časa naravnost ne piše, se vendar tajiti ne dá, da seme brezverstva med našim „omikanim“ svetom čedalje več tal pridobiva. Naši „mladoslovenci“ ne gredo v cerkev, se ne odkrijejo, če angelsko češčenje zvoni, sploh jim mrzi duhovščina ter zasmejujejo ali sovražijo zveste katoličane, z eno besedo, v dejanji so vedno taki, kakor nemški liberalci, le narodna zavest jih od njih loči, toraj jim še vedno veljajo dobrohotni nauki, ki jim jih tukaj naš prijatelj iz Amerike pošilja. Naši „mladi“ niso toliko sami krivi, Krive so nemško-liberalne šole, ktere so obiskavati morali. Kakor so Grki zapeljali Ruse k razkolu, tako zapeljavajo Nemci Slovence k liberalizmu ali brezverstvu. Prosimo milostljivega Boga, da naj vse Slovane združi pod zastavo krščansko-katoliško, ktero sta tako hrabro branila naša slavna apostola sv. Ciril in sv. Metod!

Domače novice.

V Ljubljani, 14. maja.

Pozor.

Vsi narodni gospodji, ki so prevzeli agitacijo po deželi za volitve v trgovinsko zbornico, prosijo se, da glasovnice, ktere so nabrali, prej ko mogoče na dotično mesto v Ljubljano odpošljejo!

Narodni volilni odbor.

(Serenada.) — Danes soboto zvečer napravi „Sokol“, združen s čitalniškim pevskim zborom pri ugodnem vremenu gosp. dr. Janezu Bleiweisu v čestitanje k odlikovanji njegovem po svetl. cesarju serenado pred njegovim stanovanjem. — Sokolovci ter pevci zbirajo se ob 8. uri zvečer v restavraciji ljub. čitalnice in odrinejo od tod ob 1/2 9. uri z godbo skozi mesto na omenjeni prostor. — K vdeležbi te serenade vabijo se tudi meščanje.

(Slavnostna knjižica „Cesarjevič Rudolf“), katero smo bili omenili o svojem času v našem listu, razprodala se je vsa, a še vedno dohajajo naročila na njo. Založnik in tiskar gosp. Rauch na Dunaji izdal bo še te dni nov natis in vsi oni naročniki, ki zgoraj omenjene knjižice še niso dobili, imeli jo bodo do 18. dne t. m. gotovo v rokah. Ker je knjižica pisana tako, da se tudi po dovršeni slavnosti lahko deli med naše domače prosto ljudstvo, posebno pa med šolsko mladino v spomin in darilo, zatorej naj se hitro oglasi vsak, kdor bi jo še hotel imeti, da se pri novem natisu dovolj iztiskov naredi, ker pozneje, ko se stavek razmeče, ne bo več mogoče napraviti novega natisa. Mi želimo, da bi se ta knjižica prav obilo razdelila mej slovensko mladino, ker je jedins, kar jih imamo v slovenskem jeziku; Nemci imajo tacih knjižic na izbiro. Sezite torej po njej, dokler se dobi prav po ceni. 100 iztisov velja 6 glid. Vsa naročila naj se nujno pošljejo pod natančno addresso: Karl Rauch, Buchdruckerei in Wien, (VI. Hornbostelgasse 4)

Razne reči.

— Nova cerkev v Rimu. Giovanni Bosco, duhovnik v Turinu na Laškem, nam je postal povabilo, naj se tudi mi Slovenci udeležimo zidanja nove cerkve k Jezusovemu srcu, ki se bo postavila v Rimu na eskvilinskem griču, s ktero bodo združene druge dobrodelne naprave, ter stoji celo podjetje pod

pokroviteljstvom sv. očeta Leona XIII. Namreč: 1.) se bo zidala cerkev k srcu Jezusovemu, ter bo ob enem farna cerkev za 12.000 duš kar je od vlade že potrjeno. 2.) Se bo napravil pri cerkvi vrt, kjer se bodo o praznikih in nedeljah po maši zbrali otroci in si igrali. 3.) Napravile se bodo večerne šole za mlade delavce, ki morajo celi dan delati in ne najdejo časa za poduk. 4.) napravile se bodo navadne šole za take otroke, ki so čisto zapuščeni, ter zavolj revščine ne morejo obiskavati javnih šol. 5.) Napravila se bo sirotišnica za dečke, ki so zanemarjeni ter se po ulicah klatijo brez dela, brez poduka, ter so v nevarnosti, da se spridijo in za ječe dorastejo. Sprejemali se bodo v to sirotišnico otroci vseh stanov in narodov, ter se urili v umetnostih in rokodelstvih. Mnogi namreč pridejo, v Rim dela iskat, ker ga pa ne najdejo, pridejo v hudo revščino, mnogi postanejo zločinci. Skušalo se bo, to sirotišnico napraviti tako obširno, da bo prostora za 500 sirot. Zemlja za vse te stavbe in naprave je že kupljena; ustanovo in vodstvo celega podjetja pa so sv. oče izročili duhovniku Janezu Bosco v Turinu, ter mu tudi dovolili pobirati doneske po katoliških deželah. Doneski se lahko pošiljajo njemu (Giovani Bosco, pretre a Turino), ali pa prezviš. kardinalu Raffaele Monaco la Valletta, ali pa duhovniku dr. Francesco Dalmaszo, torre dei specchi nr. 36, Roma, Italia.

Mi Slovenci ne bomo mogli dosti dati, ker bomo sami zidali cerkev k sv. srcu Jezusovemu v Ljubljani in se bodo tudi za to stavbo pobirali mili darovi.

Vendar je vsakemu prosto, svoje milodare obračati, kamor jih hoče, tako lahko tudi vsak po svoji volji kaj pripomore k zidanju cerkve in drugih ustanov k srcu Jezusovemu v Rimu. Mi smo ta oklic tem raje priobčili, ker sam sv. oče želé, da se ti omenjeni zavodi v Rimu ustanové, ter smo pripravljeno tudi, sprejemati in odpošiljati darove v ta namen zbrane. Za dobrotnike te cerkve in njej pridruženih za-

vodov se bo vsaki petek v novi cerkvi sv. maša brala, vsak večer pa litanije in druge molitve.

— „Alte und neue Welt“, list s podobami za poduk in zabavo; letnik 15. Vsako leto izide 24 zvezkov po 15 kr., (po pošti 5 kr. več. Kdor želi, dobi za dodatek (premijo) prelepo sliko: „Češenje presv. „Srca Jezusovega“, aka še doplača 72 kr. Izšel je ravno kar 15. zvezek tega lista. Obsežek tega zvezka je naslednji: Berilo: Meister Gruppello. Ein folgen-schwerer Scherz, historische Erzählung. — Zwei englische Convertitenbilder. — Aus dem Herzen des Urwaldees. — Hausapotheke für's Volk. — Wettlauf. — Neuer Frühling. — Ein Ausflug ins Land der Amazulus, Reiseskizzen. — Warum ich keine Gedichte mehr mache. Eine Leiden-geschichte. — Allerlei. —

Podobe: Meister Gruppello. — Monatsbild (Juli). — St. Bonaventura. — Malve. — Initiale V. — „Arme Reisende.“ — Kuh-Antilopen. — Erdschweine. — Vsi izišli zvezki se lahko še dobivajo ter jih takoj pošljemo novim naročnikom. Tudi slika: „Češenje presv. Srca Jezusovega,“ bode čez nekaj dni v novič prišla ter bode na ogled razpostavljena.

— Weninger's originelle kurzgefasste und praktische Festtags-Predigten für das ganze Kirchenjahr (drei Predigten für jedes Fest). Preis 3 glid. 24 kr. — Ta zvezek je nadaljevanje težko pričakovanih Weningerjevih nedeljskih govorov, ki so lansko leto izšli ter bili v enem letu trikrat natisnjeni. Cena nedeljskih govorov je 3 glid. 60 kr.

Oboje se dobiva v katoliški bukvarni.

Več lotov dobrega semena sviloprejk

Naslov: Martin Tomec, župnik v Suhoru, Metlika.

Ogersko-francoska Zavarovalnica

(Franco-Hongroise)

ki ima 8 milijonov goldinarjev v zlatu iz delnic zloženega premoženja,

od kterih so

4 milijoni v gotovini uplačani,

zavaruje:

1. Zoper ogenj, strelo, zoper par in plin.
2. Zoper nesrečo, če kdo zaslužek zgubi vsled ognja ali eksplozije.
3. Zoper pobitje zrkalov (ogledalov).
4. Zoper poškodovanje blaga na potovanji po suhem ali po vodi.
5. Zavaruje pošiljatve vrednostnih papirjev ali denarja po pošti na suhem in na morji.
6. Zavaruje na človeško življenje na razne načine, na rente pokojnine, ženitovansko opravo, kakor se kdo zgovori.

Ker ima zavarovalnica toliko premoženja, se ni bati, da bi kedaj ne mogla izplačati. Vsaka škoda se hitro in polno izplača, zavarovavcem se dajejo najboljše pogoji. Kdor se hoče zavarovati, naj se le oglasi, in kdor želi pojasnit, izvedel jih bo pri podpisnem glavnem zastopu, pa tudi pri zastopnikih po deželah in v raznih krajih na deželi, kjer delujejo naši zastopnik.

Rezervnega zaklada imamo en milijon frankov.

Zavarovalnica je zavezana na pogoje v policah navedene, in kdor se misli žaljenega na svojih pravicah, sme zavarovalnico tožiti pri tistih c. k. sodnijah, kjer se je polica spisala ali na novo potrdila.

Glavni zastop za Štajarsko, Koroško in Kranjsko ima Jakob Syz v Gradcu, Radetzkystrasse Nr. 8.

Glavni zastop za Kranjsko sta prevzela gospoda

Trček in Nekrep

v Ljubljani, na mestnem trgu št. 10.

(1)